

Bredasche

Column

DONDERDAG

DECEMBER

De Commissaris des Konings voornamelijk R. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN

De Commissaris des Konings voornamelijk R. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN

PUBLICATIE

BURGMEESTER OF WETHOUDERS

De Burgemeester of Wethouders van Breda, J. MASTBOOM, Burgemeester, en J. D. G. TRYCHINE, Secretaris.

FRANKRIJK

PARIS, den 6den December

De officiele Monteur heeft de officiële berichten over de oorlogzuchtige geruchten afgebroken en wel door de volgende regelen, aan het hoofd van zijn niet officieel gedeelte. Een pommerse door verschillende Parische dagbladen met betrekking tot de voortgang der nooden; schijnt eene groote ongerustheid verwekt te hebben, die door onze betrekkingen met de Italiaansche Mogendheden gelykwaardig wordt. Zijner Majestéts Regering acht het van haren pligt de openbare meening tegen de gevolgen van eene behandeling van zaken te waarschuwen, die eene storing onzer betrekkingen met eene met Frankrijk verbondene Mogendheid zou kunnen na zich slepen. Dit artikel had gisteren ter beurs aanvankelijk eene rijzing der meeste fondsen ten gevolge, welke zich echter slechts kortstondig gehandhaafd heeft.

Aan het hoofd van het niet officieel gedeelte van den Monteur teest men de heer de Montalambert is in appel gekomen, na kennis verkregen te hebben van het besluit des Keizers, het welk hem van de tegen hem uitgesprokene straf onthief. De bevoegde reguleeren zullen de waagstukken beoordeelen welke uit dit appel kunnen voortvloeien.

Reeds den 28sten November heeft de heer de Montalambert aan den Aartsbisschop van Parijs eenen brief geschreven, welke het volgende inhoudt: Een Belgisch dagblad bericht dat Uwe Eminentie, na onderscheiden stappen ten mijnen behoeve gedaan te hebben, voornemens zou zijn zich tot de Keizerin te wenden met verzoek om kwitschelding der mij opgelegde straf. Daar tegenover moet ik protesteren, ik draag u aan, op een stel mijne eer en eene veroordeeling welke mijne getrouwheit aande verontwaardiging door mij bedonen Belgischen staaf en waar zoo juist van pas komt om aan Europa en aan de nakomelingschap de waarheid te toonen van al wat ik over Frankrijks tegenwoordige gestadheid gezegd of gedaan heb. Ik heb ons thans geen anderen wensch dan om mijne tegenwoordige antwoordelijk voor mijne handelingen te laten, en ik zou elke die het keizerlijk gezag voortkomende gunst hoe gering ook, als een belediging moeten beschouwen.

Onder de wisselingen waarvan ik getuige, en de beproevingen waarvan ik het slagtoffer geweest ben, is mijne eer ongedeerd gebleven, en ik heb voor elke, ook naar schijnbare schending te behoeden, mijn de vrijheid Uwe Eminentie met mijne welligt overbodige, maar voorzeker niet ongepaste bezorgdheid bekend te maken.

De Aartsbisschop heeft daarop, onder dagteekening van 30 November, geantwoord dat het hem door het bedoelde dagblad toegeschreven voor nemen nooit bij hem bestaan had.

De Monteur de la Flotte, het erkende orgaan van het Fransche ministerie van marine behelst berigten uit Surin van 20 September. Betreffende de expeditie der Franschen en Spanjaarden in Cochin China. Blijkens dezelve was er sedert de landing nog geene wezenlijke verandering in den staat der zaken gekomen. De geallieerde troepen waren nog in eene zeer gunstige positie gelegd, wachtende op de aankomst van artillerie uit de Philippinische eilanden, om het land in te dringen. De Keizer van Annam had nog niets van zich doen hooren, even min als

In het Parische dagblad la Presse leest men het volgende: Lombardij verkeert in sterke gisting. Men hernieuwt te Milaan de manifestaties welke de omwenteling van 1848 vooraf gingen. In de straten roept men weg met de cigaren. Er worden medailles verspreid met de beeldtenis van Emmanuel, koning van Italië. Men juicht de zouaven toe, die te Milaan tooncelertooningen geven na zulks in de looperven van Sebastopol gedaan te hebben. Eindelijk (een teeken van meer ernstigen aard) de lotelingen van dit jaar, overtuigd dat er in het voorjaar krijg zal worden gevoerd tusschen Oostenrijk en Piemont, waken in menigte uit eene schuilplaats in Piemont en in Zwitserland zoekende. De zonderlingste geruchten zijn onder het volk verspreid. Men verzekert, dat Rusland aan Oostenrijk twee honderd millioenen voor de oorlogskosten van Hongarije vraagt; dat Piemont die zal verstreken en in ruiling zijne grenzen tot de Etsch zal uitstreken en dat Venetië en zijn gebied zullen worden gegeven aan den aartsbischop Maximiliaan en een quaalbankijk Vorstendom zullen uitmaken. De krachtige toebereidselen van Piemont voeren den kommer der Italianen ten top. De Piccolo Corriere d'Italia meldt, dat men zeer ijverig werkt aan de vestingwerken van Alessandria, Cassale en Spezia, en Alessandria zal wapenen, krijgsmiddelen en 100,000 uniformen bevatten. Men voornemens is de garnizoenen van de hand af te werpen en de Italianen met genoeg voorzichtigheid en geduld ombevelen, om de 25 leden van dien raad bevestigden zich te heeren: Emile de Cavour, Godeaux, Deputé, Alphonse de Lamartine, Louis de Broglie, Victor Foucher en Ebligny.

De Spaansche kamer van volksvertegenwoordigers heeft, volgens een telegram uit Madrid, den heer Martinez de Rios, eenen beroemden staatsman en schrijver van gematigde liberale denkwijze, tot haren voorzitter gekozen. Deze keuze is naar den wensch des gouvernementes, zoo ook die der ondervoorzitters. De voorzitter des Senaats wordt, gelijk men weet, door het gouvernement benoemd; maar dit staatsgebouw verkiesst zelf zijne secretarissen en de zwaarte van ditmaal naar den wensch des gouvernementes uitgevallen.

Door den telegram ontvang men het volgende bericht van de rede waarmede de zitting der Spaansche Cortes door de Koningin is geopend. De Koningin beweigt, en de ontvarede eerst hare bijdschap over de wijze waarop zij op haren togt door eenige provincien des riks door de bevolking ontvanger is, verder de zwaarte van de zitting te gelyken. Rome instrueren heeft gegeven aan het parlement de discussie van de Italiaansche Staat afhankelijk vraagstukken tot beschikking te brengen. Het volk en de oprechtheid heerscht in de betrekkingen tusschen Spanje en andere mogendheden. Hare Majestéit rekent nog op een vroegtijdige verkenning der tusschen Spanje en Mexico gesloten moogeligheden, maar voor hetzelve kan die verwachting te veel geweldig zijn, zoo door haar gouvernement maar tegegen gemerkt om zich niet gewent te verhooren te verschaffen. Marocco heeft het Spaansche vaartuig, hetzelve door Maarsche zeereovers van de Rif-kust was geplandert, schaars vergoeding verleid, en hare Majestéit rekent de hoop dat de Marokkaansche regering in het vervolg de kustbewaars in haar gebied hielden zal weder rooverijen van dien aard te pleegen. In overleg en samenwerking met Frankrijk heeft Spanje eene krijgstog tegen Cochinchina ondernomen, met het doel om er de Christenre godsdiens en hare belijders te beschermen. De inwendige gesteldheid van Spanje is naar het oordeel der Koningin bemoeijgend. Haar gouvernement zal wetten voordragen betreffende de inrigting der gewestelijke en der gemeentebesturen, alsmede betrekkelijk de drukpers en den afloop van geldelijke lasten die op sommige vaste goederen liggen. Het zal de daarstelling van wegen voor het verkeer, waardoor de ontwikkeling van den algemeenen rijkdom wordt bevordert, bespoedigen.

Indien het bovenstaande uittreksel volledig is, behelst de troontrede geene zoddartige mededeeling betrekkelijk de Italianen, als de houders van Spaansche schuld gehoopt hadden, daarin te zullen vinden.

Engeland.

LONDEN, den 5den December.

Die Koninklijke proclamatie houdt in dat de heer *Canning*, Minister-gouverneur-generaal, tot eersten Onderkoning van *India* is benoemd is. In die acte wordt verder aan alle Indische Vorsten de afsluiting van de verdragen beloofd, verklaard dat Engeland de afscheiding van *Indië* niet wenscht, en dat gemeen godsdienstige gevoelens der Vorstenaars voor de wet en het in acht nemen van alle plichten gebonden is. Eindelijk wordt eene algemeene amnestie aangekondigd, die vóór 1 Januarij 1859 vreedzaam naar hun vaderland terugkeeren, en de handlangers van moordenaars en hoorders der opstandelingen uitgezonderd.

Bij eene tweede, door *lord Canning* geteekende proclamatie worden alle ambtenaren en geëmploteerden der Compagnie, inlanders en anderen, tot het afleggen van den eed van getrouwheid opgeroepen. De aanzienlijkste inrichtingen der Compagnie, die in *India* bestaan, hebben de heer van gelukwensching aan de Koningin geteekend, terwijl te *Bombay* en *Calcutta* illuminatiën en groote feestelijkheden hebben plaats gehad.

De heer *Glastone*, de buitengewone commissaris van het Engelsche gouvernement voor de Ionische eilanden, is in het laatst der vorige maand te *Gorfa* aangekomen, en heeft zijne betrekking in eene plechtige zitting van den Senaat aanvaard. In de daarbij gehouden rede verklaarde hij, dat Englands beschermheerschap over het Ionische gemeenebest zou stand houden, — dat de bepalingen van het Weener verdrag, waarop hetzelfde steunde, alleen door eene conferentie van gemagtigden der Europese mogendheden konden worden gewijzigd en door hare Britsche Majesteit zoude worden gehandhaafd, maar dat Engeland ook de volksvrijheid der Ioniers en de zelfstandigheid van hun gemeenebest zou eerbiedigen en handhaven.

Deze toespraak schijnt bij de vergadering bijval gevonden te hebben, zij werd door den voorzitter van den Senaat beantwoord met de verklaring, dat hare Majesteit buitengewone commissaris in de door hem aangeduide taak op de medewerking van dat staatsligchaam rekenen mogt.

Nederlandsche Staten.

BREDA, den 8sten December.

Bij de op den 7. December 1858 plaats gehad hebbende verkiezing van een Lid voor de Kamer van Koophandel en Fabriken te Breda is bij herstemming verkozen de heer *Johannes Reijnders*, Kasser, met 32 van de 48 uitgebrachte stemmen.

In de zitting der Tweede Kamer van den 5den December is het amendement van den heer *Thorbecke*, strekkende om de aangevraagde som van f. 260,150 voor landgebouwen te 's-Hage (Art. 72 van Hoofdstuk V, Binnenlandsche Zaken) met f. 200,000 te verminderen, waartoe de stemmen in de vorige zitting gestrekt waren, ondermaal in behandeling genomen, en daarop versterkt met 30 tegen 29 stemmen.

Als nu werd goedgekeurd het amendement van den heer *Dirks*, houdende eene splitsing van de som voor het gaslicht, en die voor de gebouwen, met 46 tegen 18 stemmen.

Daarop is een amendement van den heer *de Graaf*, of, na de goedgekeuring van het amendement, geheel het art. nog in stemming, zoude worden gebragt. Nadat de minister van Binnenl. zaken, na ruggespraak met zijn ambtgenoot van Justitie, had verklaard, dat hij bereid was zich te verbinden om geene uitgave te doen voor eenig gebouw voor den Hoogen Raad, zolang de vraag, nopens den zetel van dit collegie, niet beslist was, en dit te gereeder te kunnen doen, vermits de beschikbaar gestelde gelden, wel benoedigd zonden zijn voor het lokaal voor de kolonien, is deze vraag, met 41 tegen 48 stemmen, bevestigend beantwoord, en zijn de twee tonnen gouds, met 34 tegen 20 stemmen, versterkt.

Vervolgens is geraadpleegd over de rivierwerken. Men heeft op eene meerdere splitsing aangedrongen. De heer *Thorbecke* heeft het wetsontwerp van de aangevraagde som voor *Steenhoek* voorgedragen, ten einde daarvoor eene afzonderlijke wet uit te lokken. Dit is afgestemd met 40 tegen 18 stemmen.

De leden, welke het amendement hebben bestreden, hebben beweerd, dat op deze wijze eene zaak, welke noodwendig voorzien vordert, te zeer op de lange baan zou worden geschoven.

Een amendement van den heer *Delprat*, strekkende tot eene splitsing van de verlangde sommen in die, welke bestemd zijn voor verbetering, en in die, zoodanige, die noodig zijn voor onderhoud van rivier- en waterwerken, is met 32 tegen 25 stemmen afgewezen.

Art. 85 van Hoofdstuk V der Staten-Generaal, verlanget voor de verbetering van het Meppeler diep, en het aankomen van de Staphorster sluis, is met 35 tegen 18 stemmen aangenomen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag zijn voortgezet de beraadslagingen over hoofdstuk V der Staatsbegroeting voor 1859.

Bij de behandeling der VIde afdeeling (Onderwijs) is het algemeen verorden het woord de heeren *Rampot ten Cate*, *Hoekwater*, van *Hoëvell*, van der *Veen*, *Zulker*, van *Voorthuysen*, *Wintgens*, *Slaats tot Oldhuis*, *Mackay*, *Duymaer van Twist* en *Stolte*, alsmede de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Kolonien.

De daarbij behandelde onderwerpen betreffen het hooger middelbaar en lager onderwijs, de noodzakelijkheid der indiening van wetsontwerpen,

regeling van het eerste en tweede; wat het hooger onderwijs in het bijzonder aangaat, de wenschelijkheid eener splitsing van de leerstoelen voor de Nederlandsche taal en de Nederlandsche geschiedenis aan de hooge school, en omtrent het lager onderwijs, de werking der wet op dat gebied, de regeling en organisatie van 's-Rijks kweekscholen tot vorming en opleiding van onderwijzers, den toestand der laatste in Nederland, en de dringende aan gemeenten door de toegenomen behoeften, rigting van het lager onderwijs, en de afwijking van de zwaarte, omtrent de handhaving der regten van bijzondere scholen. Voorts werd in het breed besproken de toestand der Delftsche akademie, als school tot vorming van ambtenaren voor onze Indische bezittingen en burgerlijke ingenieurs, en de aan die instelling te geven hervorming, waarbij ook uitvoering gevraagd werd van de middelen die al of niet tot verbetering zouden kunnen strekken, en zulks in verband met de denkbeelden in het Voorloopig Verslag en de Memorie van Verantwoording dienaangaande ontwikkeld; wordende hierbij ook aangevoerd het voor de benoeming van Indische ambtenaren bestaande radicaal-stelsel.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet over de VII afdeeling (Onderwijs) van hoofdstuk V der Staatsbegroeting voor 1859, met gewijzigd no.

De heeren van *Hoëvell*, *Wintgens*, *Thorbecke*, van *Blut* en de Ministers van Kolonien en van Binnenlandsche Zaken, werden afstoelen het woord, wordende daarbij uitsluitend gewaagd van de Delftsche akademie en de aan die instelling te geven hervorming, terwijl tevens eene korte woordenwisseling plaats had over de algemeene politieke rigting van het tegenwoordig Ministerie.

Na de goedkeuring, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming, van onder-artikel 87, ziedende de heeren van der *Linden*, *Wintgens*, *Godefron* en van *Akerlaken*, de aandacht der Vergadering op de wenschelijkheid van het opstellen van de Leydsche hoogeschool in het Reijthuis en hedenlaagsch regelen twee gewone hoogleeraren op te stellen; de heer *Schinkelshuis* van der *Oude* vereenigde zich met dat gevoelen, onder voorbehoud dat de belangen van andere hoogeschoolen bij zoodanige en andere uitbreiding niet zouden worden benadeeld. De heer van der *Linden* stelde daarop voor om, ter verwezenlijking van het geopperde denkbeeld, het cijfer ongetrokken bij onder-artikel 88 voor jaarwedden enz. van hoogleeraren met f. 1200 te vermeerderen, en te brengen tot een bedrag van f. 98,029. Nadat de heeren van *Nippen van Sevenaer*, *Elout*, van *Soeterwoude* en *Godefron*, alsmede de Minister van Binnenlandsche Zaken het woord gevoerd hadden over het amendement met 43 tegen 13 stemmen en het aldus gewijzigde artikel zonder hoofdelijke stemming

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming vereenigde zich de Vergadering achtereenvolgens met de onder-artikelen 89 tot 101, betreffende de hoogeschoolen te Leyden, Utrecht, Groningen enz. subsidien voor middelbaar onderwijs, uitgaven voor lager onderwijs, enz.

Achtereenvolgens werden daarop aangenomen de Afdelingen 8 tot 15 van Hoofdstuk V, behelzende Kunsten en Wetenschappen, Armwezen, Staatscourant, en Staatsblad, Nijverheid, Telegraphie, Adel, Pensioenen en onvoorziene Behoeften; vervolgens werd Hoofdstuk V der Staatsbegroeting aan eene stemming onderworpen en met algemeene (36) stemmen aangenomen.

Bij de behandeling van de VIde Afdeling (Onderwijs) hebben de Ministers van Binnenl. Zaken en van Kolonien de onderscheidene gemaakte bedenkingen hoofdzakelijk volgenderwijs beantwoord:

De Minister van Binnenlandsche Zaken duikt ten aanzien van de ontwerpen van wet nopens het hooger en middelbaar onderwijs niet meer beloven dan is geschied; wat heeft hij zijne ambtenaren, die zich met het opstellen der ontwerpen belasten, maar de Minister moet toch zelf in de eerste plaats zich met den inhoud kunnen vereenigen en de redactie ter zijner verantwoording kunnen nemen; dikwerf gebeurt het, dat men het omtrent de beginselen eens is, maar toch de ontwerpen moet laten omwerken; hij gelooft, dat men zij moeten toestemmen, dat het vervaardigen van wetsontwerpen eene moeilijke zaak is; hij hoopt nog in den loop van dit Zittingjaar te zullen kunnen voordragen de ontwerpen nopens het middelbaar onderwijs en de kweekscholen. Wat betreft de regeling van de zaak der kweekscholen vleit hij zich dat die regeling genoegzaam is voorbereid, dat zij nog in dit, of in het begin van het volgend jaar zal tot stand komen; overigens zal hij aan deskundige personen die goed met de zaak bekend zijn, een bepaald onderzoek naar de bestaande kweekschool doen instellen; zoo lang geene nieuwe regeling zal hebben plaats gehad, moet die kweekschool in stand worden gehouden. Ten opzichte der aanmerking, dat er meer tot opleiding van onderwijzers kon zijn gedaan, zegt de Minister, dat hij op de begroeting voor 1859 de middelen zijn aangewezen, die daartoe kunnen strekken. Een der sprekers heeft zijne bevreemding kenbaar gemaakt, dat de Regering niet had wederlegd eenige aanmerkingen die nopens de Delftsche Akademie in het midden waren gebragt; zulks is daaraan toe te schrijven, dat de Regering meende, dat dit opmerkingen waren waarop geen bepaald antwoord werd verlangd, maar zonder aarzeling verklaart hij, dat aan de bekwaamheid en den ijver van hoogleeraren diere instelling alle hulde moet worden toegebragt; overigens zal hij over de Delftsche Akademie niet uitspreken, omdat zijn ambtgenoot voor de Kolonien gereed is daartoe te spreken. Het is der Regering niet gebleken, dat het noodig is den post voor hidsagen aan gemeenten in de kosten voor het lager onderwijs te verhoogen. De klagen over de werking der wet op het lager onderwijs door het geerde lid uit Zwolle uiteengezet zullen door hem in over-

weging worden genomen, maar hij gelooft, dat de werking der wet, welke pas is ingevoerd, enigzins zwaarder moeten worden gemaakt, alvorens men op eene wijziging der wet kunne aandringen. Door den gesproken spreker uit Arnhem is gewag gemaakt van den wettelijken de... (text continues with names and details of the law's impact)

De Minister van Koloniën zegt, dat de omstandigheid, dat de Minister van Koloniën kan genoemd worden bevestigend bij het Vde hoofdstuk het woord te voeren, de stelling van den Minister niet volkomen normaal maakt. Hij treedt in eene vergelijking van de vorming der O. I. ambtenaren in het naburig Delft met de vorming van personen bij andere inrigtingen, waaraan deze aan recht bekwam. Hij overtre staat zij gelijk met de jongelingen die te Breda of te Willemsoord voor verschillende wapens worden opgesteld, die inrigtingen echter behooren uitsluitend tot een Departement; de Delftsche Akademie evenwel staat onder twee departementen, eene vereeniging welke aan die onderneming immer heeft geschied, het ware wenschelijk geweest, dat de instelling aanvankelijk bestemd voor de vorming van burgerlijke ingenieurs, van den aanvang af op de beproefing ware gebragt, maar hij wijst er op, dat de inrigting tot stand kwam in 1842, toen er andere behoeften bestond...

... (text continues) ... de Delftsche Akademie in den aanvang in moeilijke omstandigheden heeft verkeerd, waardoor het nuttig doel van die instelling niet geheel werd bereikt, er heeft ten aanzien van die inrigting een samenloop van ongunstige omstandigheden plaats gehad, die noodlottig daarop hebben gewerkt. Hij is het eens, dat de Delftsche Akademie hervorming behoeft en zelfs ook, dat het stelsel wegens de beperktheid, tot een ams in Indië hervorming vereischt, hij had gedacht, dat deze zaak bij het Xde hoofdstuk ware ter sprake gekomen, thans zal hij zich bepalen, tot eenige hoofd- punten der door sommigen sprekers in dit middelen gebragt beschouwingen. Zoo heeft men beweerd, dat de instelling van het Instituut van 1842, vrige concurrentie bestond, en dat ieder tot de hoogste betrekkingen in Indië kon benoemd worden; hij antwoordt hierop dat het stelsel van het radicaal der ambtenaren reeds veel vroeger in Indië werd toegepast, reeds vóór 1842 was het reeds ingevoerd, tijdens het bestuur van den baron van der Capellen in 1822 was het er gevestigd; zelfs bestond er een instituut te Soerakarta, dat eenige geschikte ambtenaren heeft opgeleverd, dit wenscht hij te constateren, dat reeds vóór 1842 het stelsel van het radicaal voor de O. I. ambtenaren bestond. Betrekkelijk enkele punten kan hij niet zo geheel met de spreker uit Almelo instemmen, zo doet hij verklaren, dat hem vele ambtenaren in Indië afkomstig van de Delftsche Akademie bekend zijn, die hun nutteloozen handel verlaten hebben ontwikkeld; hij erkent dat op die punten misschien wat uitsluitend was het ook niet, dat op de... (text continues with details of the academy's history and the speaker's views)

streng was. Hij is een vriend van monopolie en privilegie en... (text continues with political commentary and names of officials)

... (text continues) ... door den Minister van Oorlog is aan de Maatschappij tot leening en opbeuring der behoeften door het verschaffen van werk te Breda de leverantie opgedragen van 1700 katoenen hemden, 500 linnen handdoeken, 300 linnen voorschoten, 1400 gebreide katoenen slaapmutsen en 800 paar voetlederen matten, zijnde deze voorwerpen bestemd voor de militaire hospitalen. — Li. Zaterdag is te Vlissingen, in tegenwoordigheid van den schout bij nacht, directeur en kommandant der marine, en van de hoofdambtenaren der marine, op de Rijkswerf de kiel gelegd van een fregat met stoomvermogen, het welk den naam zal voeren van 'Prins van Nassau'; dit schip zal eenige voeten langer zijn dan het fregat 'Eduardus'.

— Eene brutale diefstal, met poging tot moord, heeft in den nacht van 28 op 29 November II, bij het dorp Wageningen, niet ver van IJzendijke, bij den landbouwer K. van der Horst plaats gehad. Diefstal van... hadden zich door mijning onder het fundament der kamer, waarin de echtgenoot slaapt, toegang verschaffd. Een der boosdoeners, op het oogenblik door de ontwaakte vrouw sprong onmiddellijk op den man te bed en begon hem te slaan. De vrouw, met het doel hem te verwarren, dat niet gelukkende, duwde hij hem de kussen op den mond om hem te verhooren, hetwelk mede vruchteloos was, tot dat hij eindelijk hem door knuslagen valde almaken, welke pogingen echter door den krachtigen tegenstand werden verijdeld. De vrouw snelde onderschen naar het dorp om hulp, doch kwam kort na de aankomst op den afloop der worsteling aan, nadat de booswicht reeds gevlugt was. Zij vond den man in razenden toestand terug, die de toegesnelde redders, hen voor wesen houdende, met een hem in schanden gekomen tweeloopsgeweer wilde nederschieten, doch werd daarin gelukkig verhindert door de deur welke hij in zijne verwerfing gesmeeld en gebarricadeerd had. Onder de worsteling hebben de overge medelijdigen uit een in de kamer staande houten kist zich meester gemaakt van de geldige huissleutel van 13,000, met welke som zij veldwaarts in zijn gevlugt. Van Dale heeft geene ernstige wonden bekomen, maar had, aan eenen soort van waanzinnigheid. De stikdonkere nacht heeft alle opsporing der dieven verhindert.

— Uit Huizen schrijft men aan het... (text continues with a story about a woman and a man) ... Voor eenige jaren huwde alhier een goed bezitter, die het niet stellig kon, met eene boerendeele van even weinig. Deze dagen bemiddelde, dat het den dood ernst werd, om hem van zijne jeugdige vrouw te scheiden, riep hij haar tot zich en zeide: "onder de bedste" en stierf. Het jonge weeuwje, begrijpende, dat daar iets meer achter stalt, verkocht het lijk niet en toefde, met gespannen verwachtingen, op het oogenblik, zelden vertrokken zijn, om gevolg aan de geheimzinnige woorden van haar grieten echtgenoot te geven, maar het scheen, dat de nabestredenden van den Huizer ook iets begrepen hadden, althans zij verlieten den doode evenmin als de weduwe, en wilden haar op hare bevestigingen wederen, eindelijk door ongeduld gedreven, gaf men de gebanten voor elkander bloot en besloot gezamenlijk van het werk te gaan; de overledene werd uit de bedstede genomen, men groef den grond op, en vond tot algemeene verrassing een kist en twee potten ter boorde, gerald met verschillende muntspecien! Men ziet dus, dat de Echiom niet alleen in Plantus blijspel de pot met goud bestaan, maar ook in de werkelijkheid soms voorkomen en hunne rol spelen. — De door den gunstigen stand van het water in de Maas en Roer hoerscht thans zo snel men uit Roermond, staat de bedrijvigheid in handel en fabrieknijverheid, vooral bij de Maas, dat het niet lang zal duren, kunnen blijven, maakt men gebruik van de goede gelegenheid. De Luxemburgsche stenden hebben den 3den deze het voornemen der regering betrekkelijk de spandijkzaak eenstemmig aangenomen, de spoedige daerstelling der linien naar Didenhovet, Arlon, Luik en Diekirch is nu verzekerd. Daartoe zal uit 'lands kas een bedrag van drie miljoen francs worden gegeven. De... (text continues with financial and political news)

